

Uzasadnienie
propozycji zmian zgłoszonych przez PZD do ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących
ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii
elektrycznej

Treść ustawy w obecnym kształcie uzasadnia wniosek, że zamiarem ustawodawcy jest wprowadzenie rozwiązań, których celem jest ochrona działkowców przed skutkami radykalnego wzrostu cen energii. Działanie to należy znać za z wszech miar słuszne i zasadne. Zarówno z założenia, jak i w praktyce, działki w ROD służą zaspokajaniu potrzeb socjalnych osób zaliczających się z reguły od mniej zamożnych członków społeczeństwa. Należy się spodziewać, że w sytuacji zagrożenia istotnym wzrostem cen artykułów spożywczych, funkcja działek w ROD, jako źródła warzyw i owoców z własnych upraw, może się okazać szczególnie istotna. Co za tym idzie, wsparcie dla ROD może mieć istotne znaczenie społeczne.

Należy zaznaczyć, że proponowane zmiany odnoszą się do istotnego obszaru życia społecznego w Polsce. W skali kraju obejmą około 1 mln rodzin. Co za tym idzie, wprowadzenie odrębnych regulacji odnoszących się do tego zagadnienia jest całkowicie uzasadnione.

Potrzeba wprowadzenia proponowanych zmian wynika ze specyfiki rozwiązań stosowanych w większości rodzinnych ogrodów działkowych w Polsce, gdzie podmiotem spełniającym kryteria „odbiorcy uprawnionego” w rozumieniu ustawy nie jest indywidualny działkowiec, a stowarzyszenie ogrodowe prowadzące ROD. Mianowicie w dominującej liczbie przypadków, umowę z dostawcą energii elektrycznej zawiera stowarzyszenie (ROD), zaś rozliczenie zużycia energii spożytkowanej przez poszczególnego działkowca odbywa się w relacji z ROD, w oparciu o podliczniki.

Tym samym proponowane w projekcie mechanizmy rozliczeniach z dostawcą energii w relacji z „odbiorcą uprawnionym” spowodują, że w przypadku działkowców korzyści z objęcia ochroną pozostaną iluzoryczne. Mianowicie limit 2000 kWh będzie odnosił się do całego ogrodu działkowego a nie działkowca, co w sytuacji gdy w ogrodzie jest średnio 400 działek indywidualnych, oznacza że *de facto* na jednego odbiorcę (działkowca) przypadnie ok. 5 kWh rozliczanych po preferencyjnej stawce.

Rozwiązanie to należy uznać za sprzeczne z intencją ustawodawcy, gdyż faktycznie spowoduje wyłączenie większości działkowców z możliwości skorzystania z ochrony przed radykalnym wzrostem cen energii.

Stąd też postuluje się, aby w przypadku ROD, w których dokonywany jest wspólny pomiar zużycia energii, wprowadzić szczególny sposób rozliczenia. Mianowicie wymiar kWh rozliczanych w sposób preferencyjny byłby uzależniony od liczby działek (działkowców) w ROD. Jednocześnie, z uwagi na fakt, iż pobór energii na potrzeby działkowców jest zasadniczo mniejszy niż pobór energii na potrzeby gospodarstw domowych, postuluje się, aby przypadająca na działkę ilość energii była odpowiednio mniejsza, tj. wynosiła 250 kWh, co jak wynika z informacji PZD, odpowiada ok. 70% średniego rocznego zużycia energii przypadającego na działkę w 2021r. Rozwiązanie to będzie

skutkowało ograniczeniem kosztów proponowanego rozwiązania dla finansów publicznych, jak również pośrednio będzie motywowało do ograniczenia zużycia energii w rodzinnych ogrodach działkowych. Zmiana ta ujęta została w art. 3 ust. 1; art. 4 ust. 2; art. 5 ust. 1 ; art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1, gdzie dodaje się jednobrzmiący pkt 4) w brzmieniu:

„iloczynu 250 kWh i liczby działek w rodzinnym ogrodzie działkowym – w przypadku zakupu energii elektrycznej w celu jej zużycia na potrzeby altan działkowych w rodzinnym ogrodzie działkowym, w których nie jest wykonywana działalność gospodarcza oraz administracji rodzinnego ogrodu działkowego - w przypadkach wspólnego pomiaru”

Przedłożona propozycja obejmuje również doprecyzowanie pojęć użytych przez ustawodawcę w art 2 ust. 1 lit e) poprzez odwołanie się do pojęć ustawowych. W miejsce wykorzystanych obecnie w projekcie ustawy pojęć pochodzących z języka potocznego: „altana” i „ogródki działkowe” wprowadzone mają być pojęcia zdefiniowane w ustawie z dnia 13 grudnia 2013r. o rodzinnych ogrodach działkowych, tj. „altany działkowe” oraz „rodzinnego ogrodu działkowego”.

Pozostałe zmiany mają charakter redakcyjny, tj. uzupełniają odesłania z przepisów o „charakterze technicznym” o odesłania do przepisów wprowadzonych przez proponowaną zmianę w art. 3 ust. 1) pkt 4 itd, tj. przepisu regulującego szczególnie sposób ustalania limitu energii dla działkowców z ROD, w których występuje wspólne „opomiarowanie” zużycia energii.

Proponowana zmiana z jednej strony usuwa lukę w projektowanych rozwiązaniach – doprowadza do faktycznego objęcia działkowców ochroną przed radykalnym wzrostem ceny energii, z drugiej zaś strony zawiera mechanizmy służące ograniczeniu poboru energii, chroniąc finanse publiczne przed nadmiernym obciążeniem z tego tytułu.

Propozycje zmian do projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej

Art. 2. Ust. 1 lit. e) otrzymuje brzmienie:

„e) domów letniskowych, domów kempingowych i altan działkowych w rodzinnych ogrodach działkowych, w których nie jest wykonywana działalność gospodarcza oraz administracji rodzinnego ogrodu działkowego - w przypadkach wspólnego pomiaru”

W art. 3 ust. 1 dodaje się pkt 4) w brzmieniu:

„iloczynu 250 kWh i liczby działek w rodzinnym ogrodzie działkowym – w przypadku zakupu energii elektrycznej w celu jej zużycia na potrzeby altan działkowych w rodzinnym ogrodzie działkowym, w których nie jest wykonywana działalność gospodarcza oraz administracji rodzinnego ogrodu działkowego - w przypadkach wspólnego pomiaru”

W art. 4 ust. 2 dodaje się pkt 4) w brzmieniu:

„iloczynu 250 kWh i liczby działek w rodzinnym ogrodzie działkowym – w przypadku zakupu energii elektrycznej w celu jej zużycia na potrzeby altan działkowych w rodzinnym ogrodzie działkowym, w których nie jest wykonywana działalność gospodarcza oraz administracji rodzinnego ogrodu działkowego - w przypadkach wspólnego pomiaru”

W art. 5 ust. 1 dodaje się pkt 4) w brzmieniu:

„iloczynu 250 kWh i liczby działek w rodzinnym ogrodzie działkowym – w przypadku zakupu energii elektrycznej w celu jej zużycia na potrzeby altan działkowych w rodzinnym ogrodzie działkowym, w których nie jest wykonywana działalność gospodarcza oraz administracji rodzinnego ogrodu działkowego - w przypadkach wspólnego pomiaru”

W art. 6 ust. 1 dodaje się pkt 4) w brzmieniu:

„iloczynu 250 kWh i liczby działek w rodzinnym ogrodzie działkowym – w przypadku zakupu energii elektrycznej w celu jej zużycia na potrzeby altan działkowych w rodzinnym ogrodzie działkowym, w których nie jest wykonywana działalność gospodarcza oraz administracji rodzinnego ogrodu działkowego - w przypadkach wspólnego pomiaru”

W art. 7 ust. 1 dodaje się pkt 4) w brzmieniu:

„iloczynu 250 kWh i liczby działek w rodzinnym ogrodzie działkowym – w przypadku zakupu energii elektrycznej w celu jej zużycia na potrzeby altan działkowych w rodzinnym ogrodzie działkowym, w których nie jest wykonywana działalność gospodarcza oraz administracji rodzinnego ogrodu działkowego - w przypadkach wspólnego pomiaru”

W art. 9:

ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Odbiorca uprawniony, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1–3, art. 4 ust. 2 pkt 1–3, art. 5 ust. 1 pkt 1–3, art. 6 ust. 1 pkt 1–3 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1–3, w celu umożliwienia stosowania wobec niego limitu zużycia energii elektrycznej wynoszącego maksymalnie 3 MWh albo 2,6 MWh, o którym mowa w tych przepisach, składa podmiotowi uprawnionemu oświadczenie o spełnianiu przez tego odbiorcę warunków pozwalających na uznanie go za odbiorcę uprawnionego, o którym mowa w tych przepisach. Odbiorca uprawniony, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4, art. 4 ust. 2 pkt 4, art. 5 ust. 1 pkt 4, art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 7 ust. 1 pkt 4, w celu umożliwienia stosowania wobec niego limitu zużycia energii elektrycznej, o którym mowa w tych przepisach, składa podmiotowi uprawnionemu oświadczenie o spełnianiu przez tego odbiorcę warunków pozwalających na uznanie go za odbiorcę uprawnionego i ilości działek w rodzinnym ogrodzie działkowym, o którym mowa w tych przepisach.”

ust. 14 otrzymuje brzmienie:

„Do odbiorców, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1–4, art. 4 ust. 2 pkt 1–4, art. 5 ust. 1 pkt 1–4, art. 6 ust. 1 pkt 1–4 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1–4, którzy nie złożyli oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, w terminie, o którym mowa w ust. 9, nie stosuje się limitu zużycia energii elektrycznej, o którym mowa w ust. 1.”

ust. 20. otrzymuje brzmienie:

„Odbiorcy uprawnieni, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1–4, art. 4 ust. 2 pkt 1–4, art. 5 ust. 1 pkt 1–4, art. 6 ust. 1 pkt 1–4 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1–4, którzy spełnili przesłanki, o których mowa w tych przepisach, w trakcie 2023 r., składają oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie po spełnieniu przesłanek, o których mowa w tych przepisach, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia spełnienia tych przesłanek.”

ust. 21. otrzymuje brzmienie:

„W przypadku odbiorców uprawnionych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1–4, art. 4 ust. 2 pkt 1–4, art. 5 ust. 1 pkt 1–4, art. 6 ust. 1 pkt 1–4 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1–4, którzy spełnili przesłanki, o których mowa w tych przepisach, w trakcie 2023 r. oraz złożyli oświadczenie, o którym mowa w ust. 16, w terminie, limit zużycia energii elektrycznej, o którym mowa w ust. 1, stosuje się proporcjonalnie do liczby miesięcy w 2023 r., rozpoczynając od miesiąca, w którym w spełnione zostały te przesłanki.”

ust. 22. otrzymuje brzmienie:

„W przypadku odbiorców uprawnionych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1–4, art. 4 ust. 2 pkt 1–4, art. 5 ust. 1 pkt 1–4, art. 6 ust. 1 pkt 1–4 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1–4, którzy spełnili przesłanki, o których mowa w tych przepisach, w trakcie 2023 r. oraz nie złożyli oświadczenia, o którym mowa w ust. 16, w terminie, limit zużycia energii elektrycznej, o którym mowa w ust. 1, stosuje się proporcjonalnie do liczby miesięcy w 2023 r., rozpoczynając od miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono oświadczenie.”

Uzasadnienie

Treść ustawy w obecnym kształcie uzasadnia wnioski, że zamiarem ustawodawcy jest wprowadzenie rozwiązań, których celem jest ochrona działkowców przed skutkami radykalnego wzrostu cen energii. Działanie to należy znać za z wszech miar słuszne i zasadne. Zarówno z założenia, jak i w praktyce, działki w ROD służą zaspokajaniu potrzeb socjalnych osób zaliczających się z reguły od mniej zamożnych członków społeczeństwa. Należy się spodziewać, że w sytuacji zagrożenia istotnym wzrostem cen artykułów spożywczych, funkcja działek w ROD, jako źródła warzyw i owoców

z własnych upraw, może się okazać szczególnie istotna. Co za tym idzie, wsparcie dla ROD może mieć istotne znaczenie społeczne.

Należy zaznaczyć, że proponowane zmiany odnoszą się do istotnego obszaru życia społecznego w Polsce. W skali kraju obejmą około 1 mln rodzin. Co za tym idzie, wprowadzenie odrębnych regulacji odnoszących się do tego zagadnienia jest całkowicie uzasadnione.

Potrzeba wprowadzenia proponowanych zmian wynika ze specyfiki rozwiązań stosowanych w większości rodzinnych ogrodów działkowych w Polsce, gdzie podmiotem spełniającym kryteria „odbiorcy uprawnionego” w rozumieniu ustawy nie jest indywidualny działkowiec, a stowarzyszenie ogrodowe prowadzące ROD. Mianowicie w dominującej liczbie przypadków, umowę z dostawcą energii elektrycznej zawiera stowarzyszenie (ROD), zaś rozliczenie zużycia energii spożytkowanej przez poszczególnego działkowca odbywa się w relacji z ROD, w oparciu o podliczniki.

Tym samym proponowane w projekcie mechanizmy rozliczeniach z dostawcą energii w relacji z „odbiorcą uprawnionym” spowodują, że w przypadku działkowców korzyści z objęcia ochroną pozostaną iluzoryczne. Mianowicie limit 2000 kWh będzie odnosił się do całego ogrodu działkowego a nie działkowca, co w sytuacji gdy w ogrodzie jest średnio 400 działek indywidualnych, oznacza że *de facto* na jednego odbiorcę (działkowca) przypadnie ok. 5 kWh rozliczanych po preferencyjnej stawce.

Rozwiązanie to należy uznać za sprzeczne z intencją ustawodawcy, gdyż faktycznie spowoduje wyłączenie większości działkowców z możliwości skorzystania z ochrony przed radykalnym wzrostem cen energii.

Stąd też postuluje się, aby w przypadku ROD, w których dokonywany jest wspólny pomiar zużycia energii, wprowadzić szczególny sposób rozliczenia. Mianowicie wymiar kWh rozliczanych w sposób preferencyjny byłby uzależniony od liczby działek (działkowców) w ROD. Jednocześnie, z uwagi na fakt, iż pobór energii na potrzeby działkowców jest zasadniczo mniejszy niż pobór energii na potrzeby gospodarstw domowych, postuluje się, aby przypadająca na działkę ilość energii była odpowiednio mniejsza, tj. wynosiła 250 kWh, co jak wynika z informacji PZD, odpowiada ok. 70% średniego rocznego zużycia energii przypadającego na działkę w 2021r. Rozwiązanie to będzie skutkowało ograniczeniem kosztów proponowanego rozwiązania dla finansów publicznych, jak również pośrednio będzie motywowało do ograniczenia zużycia energii w rodzinnych ogrodach działkowych. Zmiana ta ujęta została w art. 3 ust. 1; art. 4 ust. 2; art. 5 ust. 1 ; art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1, gdzie dodaje się jednobrzmiący pkt 4) w brzmieniu:

„iloczynu 250 kWh i liczby działek w rodzinnym ogrodzie działkowym – w przypadku zakupu energii elektrycznej w celu jej zużycia na potrzeby altan działkowych w rodzinnym ogrodzie działkowym, w których nie jest wykonywana działalność gospodarcza oraz administracji rodzinnego ogrodu działkowego - w przypadkach wspólnego pomiaru”

Przedłożona propozycja obejmuje również doprecyzowanie pojęć użytych przez ustawodawcę w art 2 ust. 1 lit e) poprzez odwołanie się do pojęć ustawowych. W miejsce wykorzystanych obecnie w projekcie ustawy pojęć pochodzących z języka potocznego: „altana” i „ogródki działkowe”

wprowadzone mają być pojęcia zdefiniowane w ustawie z dnia 13 grudnia 2013r. o rodzinnych ogrodach działkowych, tj. „altany działkowej” oraz „rodzinnego ogrodu działkowego”.

Pozostałe zmiany mają charakter redakcyjny, tj. uzupełniają odesłania z przepisów o „charakterze technicznym” o odesłania do przepisów wprowadzonych przez proponowaną zmianę w art. 3 ust. 1) pkt 4 itd, tj. przepisu regulującego szczególny sposób ustalania limitu energii dla działkowców z ROD, w których występuje wspólne „opomiarowanie” zużycia energii.

Proponowana zmiana z jednej strony usuwa lukę w projektowanych rozwiązaniach – doprowadza do faktycznego objęcia działkowców ochroną przed w radykalnym wzrostem ceny energii, z drugiej zaś strony zawiera mechanizmy służące ograniczeniu poboru energii, chroniąc finanse publiczne przed nadmiernym obciążeniem z tego tytułu.